

Kinguaariit Inuunerissut-campit sungiusaatinut katalog-i

Sofie Emma Rubin
Maja Christiansen
Ingelise Olesen
Amâarak Patricia Bloch
Christina Viskum Lytken Larsen
Tenna Jensen
Kamilla Nørtoft

SDU

Aallaqqaasiut

Kalaallit Nunaanni inunnik allanik ataatsimooqateqarnermik misigisimaneq pinngortitamiinnertut ippoq – aalisarneq, piniarneq, nunianneq aamma nerisassiorneq – kinguaariit assigiinngitsut akornanni inuit amerlasuut atugarissaarnerannut pingaaruteqarlutik. Taakku inuit ilaannut ilaqutariittut inuunermi nalinginnaasutut ingerlanneqartarput. Allanut pissutsit assiginngitsut pissutigalugit taakku illugiissillugit peqataaffiginissaat inuuneq tamakkerlugu, imaluunniit inuunermi piffissap ilaani ajornakusoorsinnaasarput. Misileraataasumik suliniummi Kinguaariit Inuunerissut-campini meeqqat/inuusuttut aamma utoqqaat pinngortitamik- aamma kulturimik tunngavilinnik sammisassaqaartitsinernut assigiinngitsunut peqatigiillutik peqataapput. Saqqummiussaq una Kinguaariit Inuunerissut-campini sammisassaqaartitsinernut aamma sungiusaatinut atorneqartunut takussutissiaavoq. Suliniummi siunertarineqartoq tassaasimavoq, kulturimik- aamma pinngortitamik tunngavilimmik meeqqat/inuusuttut aamma utoqqaat peqatigiissillugit sammisassaqaartitsinernik ineriartortitsillunilu misileraanissaq. Naatsorsuutigineqartoq tassaasimavoq, aammalumi suli naatsorsuutigineqarluni kinguaariit akornanni sammisassaqaartitsinerit taamaattut atugarissaarnermut aamma peqataasut akornanni akuunermik misigisimanermut siuarsaataassasut.

Misileraataasumik suliniummi tammaarsimaartitsinerit Nuummi aamma Sisimiuni piffissami juuli 2021-miit aggusti 2023-mut ingerlanneqarput. Tammaarsimaartitsinerit ullup ataatsip aamma arfinillit akornanni sivisussusillit tallimat ingerlanneqarlutik.

Sammissaqartitsinerit aamma sungiusaatit, saqqummiussami matumani nassuiarneqartut, ingerlatani ataqatigiissuni, imaluunniit sammissaqartitsinerni ataasiartumik pisuni atorneqarsinnaapput. Neriuppugut katalog-i amerlasuunit isumassarsiffigineqarlunilu kinguaariit akornanni sammissassaqaartitsinernik suliaqarnikkut nuannaarutaajumaartoq.

Suliniut nalunaarusiami "Kinguaariit Inuunerissut-campit: Kalaallit Nunaanni atugarissaarnermut siuarsaataasunik inuusuttunut aamma utoqqarnut sammissassaqaartitsisarnernit misilittakkat" (Rubin et al., 2024) aamma allaaserisami "Et trivselsfremmende lokalsamfundsprojekt på tværs af generationer: Erfaringer med aktivitetsudvikling i samarbejde mellem kommune, borgere og forskere i det intergenerationelle trivselsprojekt Kinguaariit Inuunerissut" (Nørtoft et al., 2023) annertunerusumik paasisaqarfigisinnaavat.

KI-campini tunngaviusumik naleqartitat

Ilutsimi matuma ataani takutinneqartutut KI-campit tunngaviusumik naleqartitanik tunngaveqarput (Rubin et al., 2024). Naleqartitat tassaap-put timimut, peqqissutsimut, kulturikkut kinaassutsimut aamma sumiiffimmut pinngortitamullu atassuteqarnermut, kiisalu inuit ataasiakkaat siusinnerusukkut inuunerannut aamma siunissami inuunerisassaannut, aamma pinngortitami angalaarsinnaanermut aamma inuunermi unamilligassanut tunngatillugu qaangiisinnaanerannut tunngassutillit.

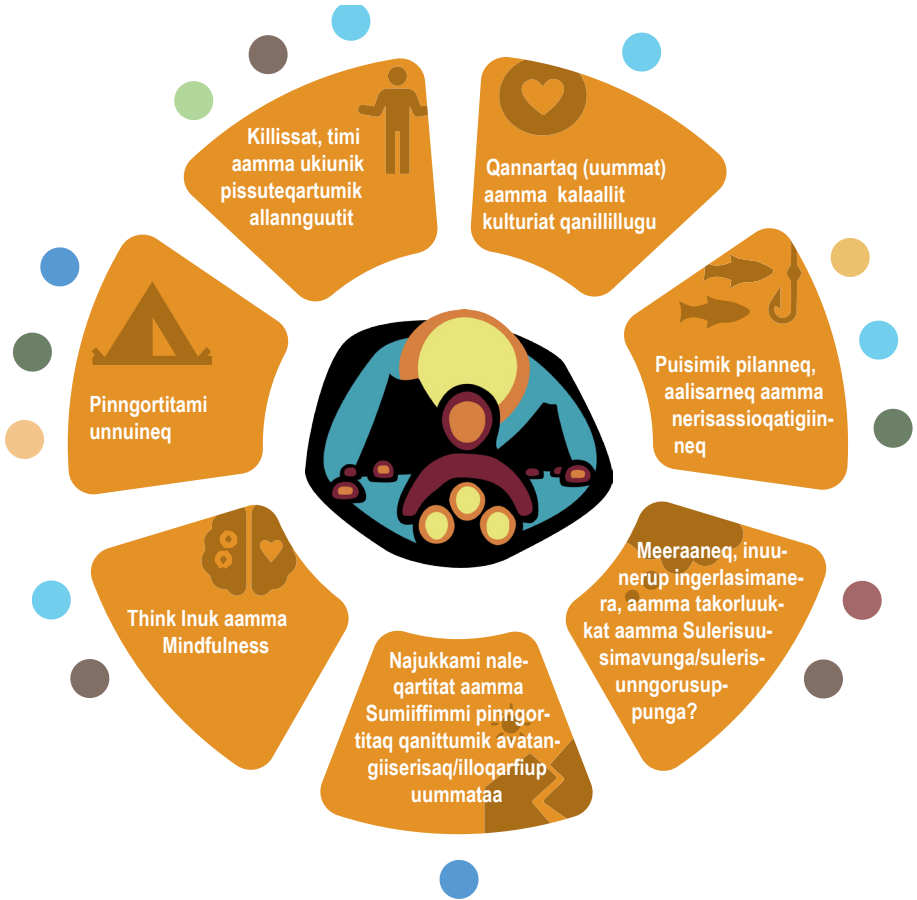
Takussutissiaq 1. Naleqartitanut iluseq, KI-campinik ineriartortitsineranut tunngavisoq

KI-campip immikkoortui

Naleqartitanut iluseq tunuliaqutaralugu immikkoortut arfineq-marluk tammaarsimaartitsinitsinnut ineriartortippavut. Immikkoortut tamarmik naleqartitanut ilutsimi naleqartitamut ataatsimut, imaluunniit arlalinnut attuumassuteqarput. Naleqartitat immikkoortuni tamani qalipaatersuk-kani takuneqarsinnaapput. Immikkoortuni tamani sammisassat aamma/imaluunniit sungiusaatit aalajangersimasut attuumassuteqarput, kalaallit kulturiannut aamma ileqquinut naleqquttumik peqataasut ataasiakkaat aamma peqataasut ataatsimoorlutik namminneq pillutik aamma peqataasut ataatsimoorlutik ilisimasaqarfiginerulernissaat siunertarineqarluni (Rubin et al., 2024). Qalipaatis naleqartitanut ilutsimi qalipaatis assigivai:

KI-campit immikkoortuini sammisassaqartitsinerit aamma sungiusaatit

KI-campinut atatillugu sapaatip akunneranut pilersaarummik suliaqarpugut, immikkoortunut najoqqutaq malillugu najoqqutat tamarmik aqqusaarneqarlutik. Pilersaarut immikkoortunik assigiinngitsunik katitigaavoq, kalaallit kulturiannut aamma kinaassusiannut, aamma kalaallinut tunngatillugu inuunermi nakooqqutinut atassutilimmik sammisassaqartitsinerit, sungiusaatinik aamma eqqarsaatersornernik ilaqarlutik. Sammisassaqartitsinerit arlallit sulianik naammassisaqarfiupput, soorlu nunap assingi, titartakkat, plakatit, assilisat il.il. Immikkoortunut nasuiaat tulliuttumi saqqummiunneqarpoq.

- Kulturi, oqaatsit aamma ateq
- Peroriartorneq aamma ilinniagaqarneq
(inuunerup ingerlasimaneranik oqaluttuarneq aamma takorluukkat)
- Timi
- Sumiiffik
- Piginnaasat
- Peroriartorneq aamma ilinniagaqarneq
- Opvækst og uddannelse

Takussutissiaq 2. KI-campini immikkoortut

Immikkoortoq:

Qannartaq (uummat) aamma kalaallit kulturiat qanillillugu

- Peqataasut aqqi pillugit immersoqatigiiffiusumik isummersoqatigiinneq

Kulturi, oqaatsit aamma ateq

Immersoqatigiiffiusumik isummersoqatigiinneq periusiuvoq KI-campit ingerlanneqarnerini sammisat aalajangersimasut pillugit aamma peqataasut sammisassaqartitsinernik aamma suliap ingerlanneqartup peqataaffigisamik nalilersorneranni ataatsimoorlutik oqaloqatigiinne-ranni arlaleriarluni atorneqartoq. Immersoqatigiiffiusumik isummersoqatigiinnermi peqataasut iloqqasunngorlutik issiasarput, oqaaseqarnissa-minnullu tulleriaallutik oqaaseqartarlutik. Sammisag imaluunniit apeqqut aqutsisumit saqqummiunneqartarpoq, tamatumalu kingorna oqalun-nermi tigummiagassaq peqataasumut aqutsisup saniani issiasumut tunniunneqartarluni. Oqaaseqarnissamut pisinnaatitaaffik oqalunnermi

tigummiagassamik tigummiartoq malillugu pisarpoq, oqaluttuarneq naammassineqaraangat tullinnguuttumut ingerlateqqinneqartarluni. Siunertaq, sammineqartoq aamma peqataasut akornanni qanoq inneq apeqqutaatillugu peqataasut oqaaseqarnissaminnut periarfissaqartillugit arlaleriarluni kaajallaasoqarsinnaavoq (Olesen et al., 2021).

Immersoqatigiiffiusumik isummersoqatigiinnermi tassani peqataasut piumagunik atertik sumingaanneernersoq pillugu tulleriaallutik oqaluttuarivaat. Inummik atsiinerup pingaarutaa tassaavoq, tamatuma inuit ataasiakkaat kinaassusiannik ersersitsinera. Naggueqatigiinnut Inunnut tunngatillugu atsiineq aamma anersaakkut pingaaruteqarpoq, allamik imaluunniit toqusimasumik atsiussineq toqusimasup anersaavata ingerlaqqinneranik pilersitsisarutut isigineqartarluni, ateq anersaat taakku marluk ataqatigiinnerannik pilersitsisararluni, taamaalillunilu toqusup atsiunneqarsimasup piginnaasai 'kingornunneqartarlutik'. Toqusimasup inuunera taamaalilluni atsiunneqartoq aqutugalugu ingerlaqqittarpoq (Macdonald, 2006).

Oqaluttuaqattaanneq

Oqaluttuaqattaattarneq amerlanerpaajusugut ilisimavarput, aamma taanna ilorrisimaarnermut attuumassuteqartinneqartarpoq. Kalaallit Nunaanni oqaluttuarisaanermi oqaluttuaqattaattarneq ileqqutoqaasimavoq, oqaatsitigut oqaluttuat, tassunga ilanngullugit oqaluttuat, inuuneq pillugu ilinniarfittut aamma ilinniarfittut atuuffeqarlutik, kinguaa-

riinniit kinguuaariinnut ingerlaqqittarlutik. Oqaluttuaqattaattarnermik ileqqoqarneq taanna, aamma oqaluttuat naggueqatigiit Inuit akornanni ullutsinni kulturimi suli nassaassaapput, aamma oqaluttuatoqqat amerlasuut suli annertuumik pingaaruteqarlutillu oqaluttuarineqartarput. KI-campini oqaluttuaqattaanneq pilersaarutigalugu sammisassatut ingerlanneqarsinnaavoq, imaluunniit allanik suliaqarnermi pilersinnaalluni, soorlu peqataasut unnukkut innartinnatik katersuunneranni pinngortitami pisinnaalluni.

Qannartaq (uummat) qanillillugu

Sungiusaammi peqataasut pappialamik allaatissaminnillu tunineqarput. Taakku uummataasamik pappialamut titartaapput, kingornalu ima aperiineqarlutik: Sumiiffiit suut uummatinniitippigit? Peqataasut tamatuma kingorna uummatiminnut suut qanittutut isiginerlugit allappaat, tamatumalu kingorna uummat allassimasaminnut takussutissiami atassuserlugu. Sungiusaammi siunertarineqartoq tassaavoq, titartakkap oqaloqatigiinnermut atortussatut atornissaa, peqataasut kinaassutsiminnut suut pingaaruteqarnermut pillugit eqqarsaatiginnilernissaannut pissutissaqalersitsisumik.

Kalaallit kulturiat qitiutillugu assit atorlugit sungiusaat

Peqataasut kalaallit kulturiat namminerminnut suunersoq pillugu assit atorlugit assilialiorput. Asserpassuarnik mikisunik assigiinngitsunik assilialtalinnik tunineqarput, aamma amigaateqarunik nammineerlutik pappialamut titartaallutilluunniit oqaatsinik immersuinissaminnut periarfissaqarlutik. Assit qanoq amerlatigisut imaluunniit qanoq ikitsigisut atornissaannut, imaluunniit qanoq iliorarlugillu saqqummiunnissaannut malittarisassaqaanngilaq. Taamaalilluni peqataasunut ataasiakkaanut kalaallit kulturiat suunersoq pillugu inummut namminerlutit tunngasorujussuarmik takusassiorlunilu oqaluttuarnissamut periarfissagissaartorujussuavoq. Sungiusaat marluulluni aamma/imaluunniit ukioqatigiiaat assigiinngitsut akornanni suliarineqarsinnaavoq, aammali ataasiakkaarluni suliarineqarsinnaalluni. Plakatit ataatsimoorluni saqqummiunneqarput.

Immikkoortoq:

Puisimik pilanneq, aalisarnejq aamma nerisassioqatigiinneq

- Pinngortitaq/Kalaalimerngit
- Kulturi, oqaatsit aamma ateq
- Piginnaasat

Piniarnejq, aalisarnejq aamma nerisassioqatigiinneq

Sila, ukiup qanoq ilinera aamma piffissaq isumalluutillu atornejarsinnaatitaasut apeqqutaatillugit peqatigiilluni nerisassiassat atornejarsinnaasut qanoq pissarsiarinerat allanngorsinnaapput. Immaqa aalisarinnissamut aamma/imaluunniit qaqqami naasunik nerineqarsinnaasunik katersuinissamut imaluunniit paarnanik nuniannissamut periarfissaqarpoq. Tamannaluunniit pisinnaanngikkaluarpas ataatsimoorluni kalaaliminiliortoqarsinnaavoq, soorlu puisip neqaanik, aqissinik, ukallinik, tuttuq neqaanik imaluunniit aalisakkanik piniartumit imaluunniit aalisartumit pisinikkut. Puisimik sissiuukkami pilattoqarsinnaavoq, aqissimik atuarfiup igaffiani erisartoqarsinnaalluni, imaluunniit tuttuq lejrskolemi uullisoqarsinnaalluni. Periarfissaqarpat silami killuni iganeq immikkut ittumik misigisaqarfiujuaannartarpoq, kisianni peqatigiilluni nerisassiorlunilu nerinermut illup iluani igaffik nalinginnaasoq aamma atornejarsinnaalluarpog.

Immikkoortoq:

**Meeraaneq, inuunerup ingerlasimanera
aamma takorluukkat aamma
Sulerisuusimavunga /
Sulerisunngorusuppunga?**

- Peroriartorneq aamma ilinniagaqarneq (inuunerup ingerlasimaneranik oqaluttuarneq aamma takorluukkat)
- Piginnaasassanut peruisissiat

Immersoqatigiiffiusumik isummersoqatigiinneq

Immersoqatigiiffiusumik isummersoqatigiinnermi tassani sammeneqartoq tassaavoq Sulerisuusimavunga?/Sulerisunngorusuppunga? Apeqqutit taakku utoqqaat peqataasut misilittakkaminnik aamma inuunermik ingerlasimanera aamma sulinikkut inuunerisimasartik pillugit oqaluttuas-saminnik ingerlatitseqqinnissaannut pissutissaqalersitsivoq, inuusuttu takorluukkatik aamma siunissamut neriuutitik pillugit eqqarsaatersorlutil-lu oqaluttuarsinnaallutik.

Saqqummiisut sumiiffimmeersut

Saqqummiisut sumiiffimmeersut assigiinngitsut suliatik pillugit saqqum-meeqqullugit qaaqquneqarput. Taakku atorfimmi tassani atorfeqarluni qanoq innersoq, aamma tassunga killinnissamut suut pisariaqartinne-qarsimanersut pillugit oqaluttuarput – assersuutigalugu ilinniagaq suna ilinniarsimaneritsik, imaluunniit suliffeqarnikkut ingerlasimanertik qanoq ingerlasimanersoq, aamma suliassap ingerlannissaanut piginnaasat al-lat suut pisariaqartinneqarnersut. Suliaq, saqqummiisup oqaluttuarisaa, apeqqutaatillugu peqataasut suliassaqarfiup iluani suliaqarlutik misilii-sinnaapput. Tamanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq, assiliisartoq, assiliiner-mi tunngaviusumik ilisimasassanik peqataasunut ilinniartitsillu-ni, imaluunniit aalisartoq qilerseriaatsinik assigiinngitsunik peqataasunut ilinniartitsilluni.

Immikkoortoq:

Sumiiffimmi naleqartitat aamma Sumiiffik, aamma taassuma qanittuani pinngortitaq/ illoqarfiup uummataa

- Sumiiffik

Isbjergsøvelsen (iluliaq tunngavigalugu sungiusaat)

Iluliaq isigigaanni isaannarmik takuneqarsinnaasoq taamaallaat 10 %-iuvoq. Sinneruttut 90 %-it uagutsinnit takuneqarsinnaanngillat. Tusagassiuutit sunniutaat aamma taamaappoq, amerlasuutigit inuiaqatigiinni ajutoornernik aamma ajoqutinik saqqummiisartut, kisiannili immaqa taamaallaat piviusoq 10 %-iinnaq saqqummertarluni. Ulluinnarni inuunitsinni pisartut pitsaasorpassuit pillugit tusagaqarpiarneq ajorpugut, taamaattumillu aamma tamakku eqqumaffiginiarpallaannitsoorsinnaasarlutigit. Isbjergsøvelsen (iluliaq tunngavigalugu sungiusaat) tassaavoq sumiiffiup najukkatta pitsaasortaanik aallussinisamat sungiusaat (Cueva et al., 2023).

Peqataasut sumiiffiup najukkamik nakooqqutaanik aamma naleqartitaanik allattuipput. Tamatuma kingorna peqataasut allattukkaminnik tamarmik immikkut peqataasunut allanut agguaassipput.

Sumiiffimmi naleqartitat

Tassani sumiiffimmi ilungersuussilluartut aamma peqatigiiffinnit aamma suliffeqarfinnit sinniisuutitat assigiinngitsut suna pimoorukkusunnerlugu, sulerisuunerlutik aamma qanoq suleriaaseqarnerlutik aggerlutik oqaluttuarisinnaavaat.

Sumiissusersiornermik sungiusarneq

Illoqarfik/nunaqarfik, taassumalu eqqaa pinngortitaq angisuumik nunap assiliorneqarpoq, imaluunniit qulaaniit assilineqarluni. Sammisassaqartitsinerit, aamma misigissutsinut tunngasinnaasut assigiinngitsunut

immikkoortiterlugit suliarineqarput. Immikkoortut tamarmik immikkut qalipaateqarput. Peqataasut immikkoortoq aamma sumiiffik malillugit nunap assinganut qalipaatinik nippussuipput/ikkussuipput. Sumiiffiit sorliit nuannarinerlugit, aamma sooq sumiiffinnut taakkununnga immikkut atassuteqarnerluni takutinneqarsinnaassaaq. Peqataasut inuusuttut utoqqaallu immikkoortinneqarsinnaapput, taamaaliornikkut takuneqarsinnaassamat peqataasut ukiui malillugit nunap assingi assigiinnigitsunngornersut, imaluunniit inuttut ataasiakkaatut salliutitat kisimik saqqummernersut.

Peqataasut nipputsitassatik tamakkerlugit inissillugit naammassereerpata ataatsimoorluni oqaluuserineqassapput, "illoqarfipput/nunaqarfipput" massakkut qanoq isikkunnersoq, aamma illoqarfimmi sumiiffiit assigiinngitsut pillugit misilittakkat oqaluttuarineqarlutik.

Immikkoortoq:

Think Inuk aamma Mindfulness

- Piginnaasassanut perisiussat
- Oqaatsit, kulturi aamma ateq

Think Inuk – ro på tankerne I (Think Inuk – eqqarsaatitigut eqqissineq I)

Ulluinnarni eqqarsaatit ajunngitsut annikitsut iluaqutaasorujussuusarput. Amerlasuutigut sukkasuumik eqqarsartarpugut, aamma ajunngilaq. Kisianni arlaat artornarpat eqqarsarnissatsinnut piffissamik annertunerusumik pisariaqartitsisarpugut. Kigaallalaarit, imaluunniit eqqarsaatersornermiit unillatsiarit, taava ajornartorsiutit qaangerniarnissaat oqinnerulissaaq. Sungiusaammi uani peqataasut inuunermik ilaanni pisimasumik eqqarsaateqassapput, eqqarsaataat uippakajaanarlutillutilluunniit ulorianartuussallutik, tamatumalu kingorna qanoq iliorlutik eqqarsaatit ajunngitsut killiffiginerlugit eqqarsaatigalugu. Peqataasut pisoq takorluussavaat. Tamatuma kingorna peqataasut misigisartik ataatsimoorlutik oqaluttuarissavaat.

Think Inuk – ro på tankerne II (Think Inuk – eqqarsaatitigut eqqissineq II)

Peqataasut sequnngerlutik angerlarsimaffitsik takorloorpaat. Taakku igaffimmi amusartup iluaniittunik tallimanik, sinittarfimminniittunik tallimanik aamma uffarfimminniittunik tallimanik ujaasissapput. Tamatuma kingorna peqataasut sunik nassaarnerlutik imminnut oqaluttuarivaat. Sungiusaammi siunertarinqartoq tassaavoq, qanoq iliorluni eqqarsaatini allanik eqqarsaateqarnikkut eqqarsaatit amerlavallaalersut allamut sangutinneqarsinnaanersut pillugit peqataasut malugalugulu misigissaqaat. Eqqarsaatit nuanninngitsut amerlavallaaleraangata takorluuinikkut sungiusaat atorlugu eqqarsaatit pitsaasut aamma qaangeruminartut inissaqartillugillu qitiutinneqarsinnaapput. Taanna inerlariaqqinnissamut periusiuvoq, peqataasut pisariaqartitsinertik malillugu ingerlassinnaasaat (Thinkinuk).

Immikkoortoq:
Pinngortitami

- Pinngortitaq/Kalaalimerngit
- Piginnaasat
- Sumiiffik

Tammaarsimaarfimmi inuuneq

Kalaallisut taaguut asi isumaqarpoq sumiiffik avinngarusimasumiittoq. Asimiinneq ulluinnarni oqalunnermi pinngortitamiinnermut tunngatillugu atorneqartarpoq, assersuutigalugu tassaasinnaalluni pisaanik passus-sineq, piniariarneq imaluunniit ullormi ataatsimi imaluunniit arlalinni pinngortitamiinneq.

Pinngortitami unnuineq illoqarfik imaluunniit nunaqarfik qimallugu tupermi, illuaqqami imaluunniit lejrskolemi pisinnaavoq. Tammaarsi-maarnermi sammisassat aalajangersimasut soorunami unnuiffigisami atortulersuutigut periarfissat suunerinut atassuteqarput. Qanorluunniit ikkaluarpat ikumaartitsinissamut, aalisariarnissamut imaluunniit periar-

fissaqarpat piniariarnissamut, pisaallu silami suliarinissaannut periarfissaqarpoq. Tamanna pinngortitamiissinnaanissamut aamma pinngortitamiinnermi piginnaasassanik takutitsinissamut sungjusarnissamillu periarfissaqalersitsisarpoq. Ilutigitillugu sorpassuit qanoq sivisunerutigisumik suliarisariaqarnerat, aamma siniffissaqarnissamut, nerisassiorfissaqarnissamut, nerinissamut il.il. ikioqatigiinnisaaq pisariaqartoq misigineqassaaq. Naak suliaassartarpassuaqaraluartoq killeqarpallaanngitsumik pilersaaruteqarnissamut aamma sumiiffiup najorneqartup paasissarsiorfiginissaanut aamma periaarfissaqarpoq. Aamma pinnguarinissamut, arsalerinissamut, oqaluttuaqattaannissamut, erinarsornissamut isumassarsianullu suugaluarnersunut piffissaqarpoq.

Piniarnermut atatillugu sakkut aamma atortut (aallaat, pisseq aamma qarsoq kiisalu saviit) qanoq passunneqarnissaat pillugit ilitsersuunneqarnissamut immaqa periarfissaqarpoq.

Ukiuunerani sammisassaqartitsinerit

Ukiup qanoq ilinera, aamma sumiiffik aalajangersimasoq apeqqutaatillugit Kalaallit Nunaanni silami inuuneq allanngorartorujussuuvoq. Ukiuunerani sammisassat Kalaallit Nunaat tamakkerlugu naleqquttuupput, ukiup ingerlanerani piffissami sivisuumi aputeqarlunilu sikusimasarmat. Qimussertarneq qaasuitsup killeqarfiata avannaani sammisassaavoq kulturikkut pingaarutilik. Qimusserneq angalariaatsimik pisoqaasorujussuarmik, sulili Kalaallit Nunaanni inuppassuarnut angalariaatsitut naleqquttuusumik, paasisaqarfiuvoq, aamma amerlasuut aliikkutaralugu qimmiuteqarlutillu qimussertartuupput. Ilutigitillugu qaqqami aamma imaatigut angalaarnernut sanilliullugu qimusserluni pinngortitamiinneq allaanerusumik misigisaqartitsivoq.

Illuikkiorsinnaaneq qaasuitsup killeqarfiata avannaani kisimi pisartutut killeqanngilaq, kisiannili aputeqartillugu Kalaallit Nunaanni tamarmi pisinnaalluni. Qimussimik sivisuumik angalanermut atatillugu kissassi-maarnissamut aamma isumannaatsuunissamut illuikkiorsinnaaneq qangaanerusoq pingaaruteqarsimavoq. Illuikkanik amerlasuunik Kalaallit Nunaanni sanaartortoqartarunnaarnikuuvoq, kisianni sammisassaavoq pinngortitaq pillugu maanna aamma qangaanerusoq ileqquttoqqat pillugit ilisimasanik aamma piginnaasaqalernermik tunisisartooq, ilutigitillugulu peqataasut pinngortitamut ungasissusiliarnatik suliarisinnaasaat.

Immikkoortoq:

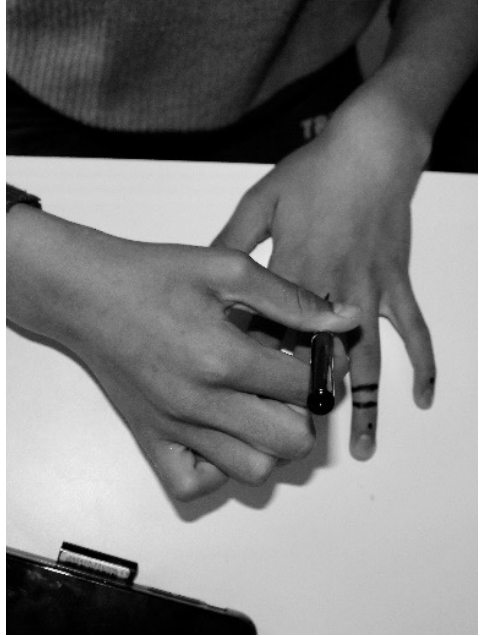
Killissat, timi aamma ukiunik pissuteqartumik allannguutit

- Timi
- Piginnaasassanut periusissat
- Kulturi, oqaatsit aamma ateq

Uaajeerneq aamma qilaatersorneq

Uaajeerneq aamma qilaatersorneq kalaallit kulturianni pingaarutilimik ilaapput. Sammisassaapput nipi, ussersorneq, timimik aalatitsineq aamma takuneqarsinnaasut sunniiniutitut atorlugit, soorlu kiinaq qalipallugu attaveqariaatsinik assigiinngitsunik ilallit. Uaajeerneq aamma qilaatersorneq assersuutigalugu timi, oqaluttuaq aamma inuttut killissat pillugit oqaloqatigiinnissamut aallaavittut atorneqarsinnaapput. Peqatasut kinguaariit akornanni misigisartakkaminnik oqaluttuarlutik imminnut tunniusseqatigiissinnaapput.

Naggueqatigiit Inuit kakiorneri

Naggueqatigiit Inuit kakiorneri Kalaallit Nunaanni siusinnerusukkut atorpeqartorujussuunikuupput. Piffissami sivisuumi nalinginnaasuungeriarlutik naggueqatigiit Inuit kinaassusiisa eqqumaffigineqarneruleriartornerannut atatillugu pingaartumik inersimasut inuusunnerusut naggueqatigiit Inuit kakiornerinik kakiortittalerput. Naggueqatigiit Inuit kakiornerisa isumaannik ilisimasaqarneq peqataasut namminneq kulturiminnik ilisimasaqarnerulernerannik kinguneqarsinnaavoq, aamma peqataasut tuschit erminnikkut/asannikkut peerneqarsinnaasut atorlugit namminneq imminnut imaluunniit akunnerminni imminnut inuit kakiornerinik titartaasinnaapput.

Timi pillugu sungiusaat

Peqataasut timimik titartaapput. Periarfissaqarpat pappialamut angisuumut angissuseq tamakkerlugu innarluni ikioqatigiilluni timi titartarneqarsinnaavoq. Taamaangippat inuup timaa pappialamut mikisumut titartarneqarsinnaavoq. Titartakkat nammineq timi sumut atussallugu nuannarinerlugu, aamma timi immaqa atorsinnaangikkaanni sumut atorussagaluarnerlugu nalunaaqutsersorneqassapput/titartaaffigineqassapput. Nalunaaqutsersukkat tamatuma kingorna oqaluttuarineqarsinnaapput.

Peqataasut (kissaatigineqarpat ataatsimoorluni) peqataasut ataasiakkaat tamaasa pillugit oqaatsinik pitsaasunik pingasunik allataqassapput. Oqaatsit taakku titartakkanut allanneqassapput. Immikkoortoq taanna sungiusaatip ilaata suliarineqarneranut atatillugu ingerlanneqartari-aqanngilaq, kingusinnerusukkulli sammineqarsinnaalluni.

Najoqqutat

Diving below the surface: A framework for arctic health research to support thriving communities. *Scandinavian Journal of Public Health*, 51(7), 1086-1095.

Macdonald, C. (2006). Inuit personal names. A unique system? *Proceedings of the 15th Inuit Studies Conference, Orality*.

Nørtoft, K., Olesen, I., Jensen, T., & Larsen, C. V. L. (2023). *Et trivselsfremmende lokalsamfundsprojekt på tværs af generationer: Erfaringer med aktivitetsudvikling i samarbejde mellem kommune, borgere og forskere i det intergenerationelle trivselsprojekt Kinguaariit Inuunerissut*.

Olesen, I., Hansen, N. L., & Larsen, C. V. L. (2021). GUIDE TIL SHARING CIRCLES I GRØNLAND. En metodehåndbog.

Rubin, S. E., Christiansen, M., Olesen, I., Bloch, A. P., Hansen, N. L., Lennert, N., Olsen, N., Rydbjerg, M. B., Nystrup, K., Jensen, T., Larsen, C. V. L., & Nørtoft, K. (2024). *Kinguaariit Inuunerissut-camps: Erfaringer med trivselsfremmende aktiviteter for unge og ældre i Grønland*.

Thinkinuk. <https://www.thinkinuk.com/prve>

Assit: Arnârak Patricia Bloch, Nanna Lund Hansen aamma
Maja Christiansen
Suliamik nalilersuisoq: Peter Bjerregaard
Kalaallisuunngortitsisoq: Else Jensen

